

**ACORD 147/2012, de 17 d'octubre, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

**Posicionament d'aquest Consell en relació amb l'emissió per televisió de les
corrides de toros i la protecció dels menors davant continguts audiovisuals
susceptibles d'afectar-ne el desenvolupament físic, mental o moral**

Fets

1r. El 29 de d'agost de 2012, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) va rebre un escrit del senyor Alfonso Chillerón Hellín, president de l'Asociación Nacional para la Protección y el Bienestar de los Animales (ANPBA), mitjançant el qual feia arribar a aquest Consell la seva queixa sobre l'emissió de corrides de toros per televisió.

Segons aquest escrit, "[...] mediante la adición de una letra (f) al apartado 1 del artículo 6 del Decreto legislativo 2/2008, texto refundido de la Ley de Protección de Animales, mediante la citada Ley 28/2010, de 3 de agosto, quedaron prohibidas: f) Las corridas de toros y los espectáculos con toros que incluyan la muerte del animal y la aplicación de las suertes de la pica, las banderillas y el estoque [...], por lo que la emisión de corridas de toros por televisión en Cataluña podría vulnerar el citado artículo."

2n. Mitjançant l'Informe 100/2012, de 7 de setembre, de l'Àrea de Continguts del CAC (que s'adjunta a aquest Acord), s'efectua una anàlisi de l'adequació dels continguts de la retransmissió d'una de les corrides de toros que conformen la Feria de Valladolid al que estableix l'article 7 de la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual (LGCA) i es determina la qualificació del programa d'acord amb els criteris que estableix la Instrucció general d'aquest Consell sobre protecció de la infància i l'adolescència, senyalització orientativa i dret a la informació de les persones usuàries dels serveis de televisió, aprovada mitjançant l'Acord 296/2007, de 19 de desembre (Instrucció general sobre protecció de la infància i l'adolescència).

D'acord amb l'apartat 2 de l'article 4 d'aquesta Instrucció, el grau d'idoneïtat del programa per a cada categoria d'edat està determinat per la prevalença de les set variables que cal analitzar per tal de detectar la presència de continguts que puguin ser perjudicials per al desenvolupament físic, mental o moral dels menors.

Concretament, l'Informe de l'Àrea de Continguts estableix, pel que fa a aquestes variables, el següent:

"Violència

S'observa la presència reiterada de violència, explícita, d'intensitat greu i legitimada per la locució de l'espectacle, en contra d'un ésser viu (toro).

Així, la càmera mostra, en plans generals i plans mitjans, les accions següents:

- els toreros a cavall quan claven la pica al toro
- els banderillers en clavar les banderilles al toro
- el torero quan fa l'estocada o les estocades finals
- el torero quan, si escau, ha de rematar l'animal (*descabellar*).

El muntatge de la retransmissió realça algunes d'aquestes accions amb repeticions a càmera lenta i en plans mitjans o de detall. En la retransmissió, la realització ha fet dues repeticions d'algunes de les estocades.

Por i angonya

Les accions de violència sobre els toros descrites en el punt anterior determinen la presència freqüent de situacions susceptibles de provocar por i angonya amb un grau d'afectació mitjà.

Conductes i valors incívics

El fet retransmès i la locució constitueixen un relat audiovisual de menyspreu envers els animals, atès que tot l'espectacle condueix a la mort d'un ésser viu."

Finalment, l'Informe conclou que "Així, i un cop aplicats els criteris orientadors de qualificació que estableix la Instrucció general del CAC sobre protecció de la infància i l'adolescència, senyalització orientativa i dret a la informació de les persones usuàries dels serveis de televisió, l'anàlisi del grau d'idoneïtat del programa determina que s'hauria de qualificar com a 'no recomanat per a menors de 13 anys'.

En conseqüència, el programa s'hauria d'emetre sempre senyalitzat i fora de les franges de protecció reforçada per als menors d'edat."

3r. Vist l'informe de l'Àrea Jurídica d'aquest Consell, les consideracions del qual es reprodueixen sintèticament:

«Consideracions jurídiques

[...]

L'apartat 2 de l'article 81 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), estableix que, "sens perjudici de l'adopció de les mesures tècniques pertinents, els continguts que puguin afectar el desenvolupament físic, mental o moral dels menors només poden ésser difosos després de les 22 hores i abans de les 6 hores. La difusió d'aquests continguts ha d'anar precedida d'un senyal acústic i s'ha d'identificar amb la presència d'un senyal visual durant tota l'emissió".

D'acord amb aquest marc jurídic, el CAC va aprovar la Instrucció general sobre protecció de la infància i l'adolescència, que regula, entre d'altres, la qualificació dels continguts audiovisuals, la senyalització orientativa i l'horari protegit. Concretament, pel que fa a la qualificació dels continguts audiovisuals, la Instrucció general introdueix uns criteris orientadors integrats per set variables: violència, sexe, por i angonya, drogues, discriminació, racisme i xenofòbia, llenguatge groller i conductes i valors incívics, que són els que els prestadors de serveis de televisió han d'analitzar per determinar el grau d'idoneïtat dels programes per a cada categoria d'edat: especialment recomanats per a la infància; per a tothom; no recomanats per a menors de 7 anys; no recomanats per a menors de 13 anys, i no recomanats per a menors de 18 anys.

Finalment, pel que fa a l'horari protegit, s'estableix que "els programes susceptibles de perjudicar el desenvolupament físic, mental o moral dels menors d'edat, i en concret, els qualificats com a no recomanats per a menors de 18 anys, no es poden emetre entre les 6 hores i les 22 hores i han de ser objecte d'avertiment acústic i visual sobre llur contingut".

En un sentit molt similar es pronuncia la normativa estatal aplicable a la temàtica que ens ocupa. L'article 7 de la LGCA, que, a més d'establir l'horari de protecció entre les 22 i les 6 hores, estableix un horari de protecció reforçada per als continguts no aptes per a menors de 13 anys: entre les 8 i les 9 hores i entre les 17 i les 20 hores en el cas dels dies laborables, i entre les 9 i les 12 hores els dissabtes, diumenges i festes d'àmbit estatal. Així mateix, determina que "els continguts qualificats de recomanats per a més grans de 13 anys s'han d'emetre fora d'aquestes franges horàries, i al llarg de l'emissió del programa que els inclou s'ha de mantenir l'indicatiu visual de la seva qualificació per edats. És aplicable la franja de protecció horària de dissabtes i diumenges als següents dies: 1 i 6 de gener, Divendres Sant, 1 de maig, 12 d'octubre, 1 de novembre i 6, 8 i 25 de desembre".

[...]

Les corrides de toros són un espectacle que, al llarg de la seva extensa història, ha estat regulat i sotmès a limitacions per raons subjectives (protecció de menors) i, com en el cas de Catalunya, suprimint mitjançant la seva prohibició. En el primer cas, i a títol il·lustratiu, cal fer esment de la Llei 3/1988, de 4 de març, de protecció dels animals, i del Decret 385/2000, de 5 de desembre, pel qual es limita l'accés dels infants i dels adolescents menors de 14 anys a les curses de braus i a determinades modalitats de combats i de lluites.

L'explicació d'aquesta limitació d'edat la trobem en diversa legislació autonòmica. Concretament, a Catalunya, la Llei 28/2010, de 3 d'agost, de modificació de l'article 6 del Text refós de la Llei de protecció dels animals, aprovat mitjançant el Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril (TRLPA), reconeix expressament, en el seu preàmbul, el caràcter violent de les corrides de toros i el seu impacte negatiu en els menors, i estableix que "[...] les modificacions que limiten l'accés a les places de toros a les persones menors de catorze anys, havent constatat l'impacte emocional negatiu que un espectacle violent d'aquestes característiques produeix en els menors [...]".

[...]

En definitiva, es pot considerar que les corrides de toros són un espectacle violent en el qual els toros (i, eventualment, altres intervinents) sofreixen danys i, fins i tot, moren. Aquestes escenes tenen, per elles mateixes i des d'un punt de vista conceptual, un impacte negatiu en els menors, per la qual cosa, l'apartat 3 de l'article 6 del TRLPA estableix una restricció horària per emetre'ls. Concretament, i tenint en compte la normativa audiovisual, la difusió d'aquest contingut es limita a les franges horàries entre les 22 hores i les 6 hores.

[...]

Dit això, en qualsevol cas, el que no hauria de plantejar cap dubte és l'afectació de l'emissió d'aquests continguts als menors de 13 anys. En efecte, l'Informe de l'Àrea de Continguts d'aquest Consell estableix que el "grau d'idoneïtat del programa determina que s'hauria de qualificar com a 'no recomanat per a menors de 13 anys'". L'informe arriba a aquesta conclusió atesa la valoració de les variables *violència* i *conductes i valors incívics*. Pel que fa al primer paràmetre, l'informe estableix que "el programa analitzat inclou elements de violència reiterada, explícita, d'intensitat greu i legitimada per la locució de l'espectacle en les diferents accions que els toreros realitzen sobre el toro (clavant la pica, les banderilles i matant l'animal)" i, pel que fa al segon, que "Igualment, s'observa l'existència d'un relat audiovisual favorable a accions de menyspreu envers els animals, en aquest cas, la mort del toro".

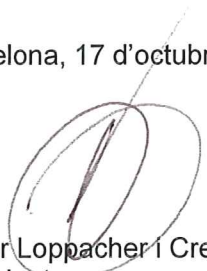
A escala estatal, el paràmetre *violència* es té en compte, també, per qualificar els continguts audiovisuals. Així, l'annex del *Código de autorregulación de contenidos televisivos e infancia* estableix, entre d'altres, aquest paràmetre com a criteri orientador per a la classificació dels programes televisius, per la qual cosa la violència que de forma intrínseca és present en l'espectacle de les corrides de toros comporta que la idoneïtat d'aquests programes s'hagi de circumscriure a més grans de 13 anys.»

En conseqüència, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta els següents

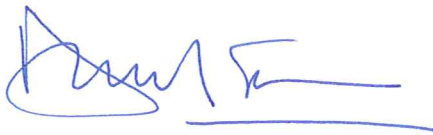
ACORDS

1. Instar el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme a adoptar les mesures necessàries i oportunes per tal que l'emissió per televisió de les corrides de toros s'efectuï fora de les franges de protecció reforçada per als menors.
2. Notificar aquest Acord a la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació als efectes oportuns.
3. Comunicar aquest Acord al senyor Alfonso Chillerón Hellín, president de l'ANPBA.

Barcelona, 17 d'octubre de 2012

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera i Bellés
Conseller secretari